

Låt krisen bli startskottet för framtidens demensvård

Coronakrisen skapar mänskliga tragedier när smittan sprids på landets äldreboenden. Men mitt i allt elände ser vi också exempel där chefer och personal visar prov på god vilja och en imponerande uppfinningsrikedom. Låt oss dra nytta av dessa erfarenheter och ta ett gemensamt grepp för att utveckla demensvården, skriver Pär Rahmström, ordförande i Demensförbundet.

De senaste veckorna har larmen om smittspridning på landets äldreboenden duggat tätt. Värst har smittan spridits i Stockholmsregionen. Covid-19 har drabbat 212 av Stockholms 400 äldreboenden, enligt de senaste uppgifterna från Folkhälsomyndigheten. För att förhindra att motsvarande utveckling sker i resten av landet är det viktigt att titta på vad som gått fel, men också vad man gör rätt på de boenden som lyckats hålla smittan borta.

Låt oss börja med att konstatera att de som bor på äldreboenden i allmänhet är ganska sjuka. Cirka 90 procent har en demenssjukdom, och bland de som har hemtjänst rör det sig om cirka en tredjedel. Det betyder att de är i stort behov av hjälp med intima saker som exempelvis dusch och toalettbesök, vilket i sin tur innebär att både per-

”De äldreboenden som hanterat smittan på ett bra sätt har också det gemensamt att de är väldigt duktiga på information.”

PÄR RAHMSTRÖM
Ordförande i
Demensförbundet

sonalen och de boende riskerar att utsättas för höga smittdosor.

Folkhälsomyndigheten gick i förra veckan ut med rekommendationer om vikten av basal hygien och att personalen använder munskydd eller visir i nära kontakt med de boende. Detta är något vi och flera äldreforskare redan tidigare föreslagit. För att säkra tillgången på engångsskydd i de situationer när en boende har konstaterat covid-19 har framsynta boenden sett till att all personal lär sig använda återanvändbara munskydd och visir i övriga situationer.

ETT ANNAT KÄNT problem är det stora antalet personer som jobbar med varje vårdtagare. I hemtjänsten kan det i snitt vara 16 personer under en tvåveckorsperiod, och på äldreboenden kan det röra sig om 8–9 personer samtidigt som personalen har en mängd olika vårdtagare. De förslag som nyligen presenterats av bland annat Centerpartiet, Kristdemokraterna och Vänsterpartiet om betald utbildning under arbetstid för att möjliggöra fasta anställningar är lovande och något vi inom Demensförbundet länge efterlyst.

I det akuta läge vi nu befinner oss i är det också väldigt viktigt att de som är infekterade vårdas isolerade från andra boende, så

kallad kohortvård. Personer med demens har ofta svårt att upprätthålla en självvald isolering på sina rum och då krävs en särskild avdelning med särskild personal som inte rör sig mellan avdelningarna. Vi ser tydliga tecken på att det är en framgångsfaktor för att hålla smittan borta.

Självklart är också att personer med demenssjukdom som vårdats på sjukhus på grund av covid-19 först måste testas negativt innan de kan återvända till sitt ordinarie äldreboende. I dagsläget är det många som skickas tillbaka efter att ha varit symtomfria i 48 timmar, men många med demens har svårt att adekvat uppge sina symtom, vilket innebär en stor risk att de fortfarande är smittsamma. Om testning visar att covid-19 har tagit sig in på ett äldreboende bör testningen upprepas tills smittspridningen avstannat helt.

DE ÄLDREBOENDEN SOM hanterat smittan på ett bra sätt har också det gemensamt att de är väldigt duktiga på information. Såväl personalen som de boende och de anhörigas trygghet bygger på att ledningen är öppen samt att alla får den kunskap och information man behöver för att förstå riskerna och veta hur man hanterar

dem. Att däremot undanhålla information om smitta av en livshotande sjukdom för att motverka ryktesspridning, som varit fallet på ett uppmärksammat boende i Stockholm, är både oetiskt och direkt kontraproduktivt.

Följer man de goda exemplen ser vi inom Demensförbundet inget skäl till att inte tillåta besök av anhöriga. Det är inte de anhöriga som dragit in smittan, den kom i de flesta fall in efter att besöksförbudet infördes den 18 mars. Det är också osäkert om det finns något lagstöd för att hindra människor att ta emot besök i den egna bostaden. Också här hittar vi flera exempel på kreativa lösningar för att undvika smitta. Härom veckan kunde kvinna i Småland fira 90-årsdagen med vänner och släktingar i trädgården med bord och stolar utställda inom säkra avstånd.

DET SAKNAS MED andra ord varken god vilja eller idéer inom äldreboenden i Sverige. Den fungerar i vissa fall alldeles utmärkt. Vad som behövs är en övergripande nationell strategi och gemensamma krafttag där vi tar vara på alla de goda erfarenheter och exempel som finns. Då kan våra äldre få den vård och omsorg som var och en behöver – i hela Sverige.

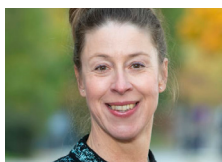
Snabbtåg till Oslo istället för miljarder upp i luften

För en nystart av ekonomin efter pandemin är det för oss i Miljöpartiet självklart att vi ska satsa på nya spår. Det här är chansen till en nystart, inte bara av ekonomin utan för planeten. Satsa på snabbtåg till Oslo istället för att bygga ut Arlanda. Det skriver Malin Fijen Pascay (MP).

Coronapandemin är en förfärlig tragedi, men krisen har också visat att vi människor kan påverka mer än vi trott. Krisen har även gjort många fler människor medvetna om att vi inte kan gå tillbaka till det som var. Att vi behöver bort från det grå, gamla och smutsiga för att gå mot det gröna, moderna och rena. Det gäller inte minst när vi nu ska investera för framtiden och få fart på ekonomin.

MITT I ALLT ELÄNDE finns ändå många positiva signaler i vår omvärld. I Milano vill de kraftigt minska biltrafiken för att ge mer plats för människor och få bättre luft. I London görs stora satsningar för att fler ska kunna gå och cykla och i Frankrike ska tåget gynnas före Air France på kortare sträckor.

”Det skulle alltså vara lönsamt för både ekonomi, människor och klimat.”

MALIN FIJEN PACSAY
Klimatpolitisk
talesperson för
Miljöpartiet Region
Stockholm

Det är precis den typen av gröna satsningar vi behöver nu. Ingen borde vara sugen att satsa miljarder på sådant som ger mer fossil trafik, trängsel och ökade utsläpp. Och människor i vår region vill kunna resa hållbart. Trots det hörs höga röster för att bygga ut Arlanda.

MILJÖPARTIET I Region Stockholm vill se snabbtåg till Oslo istället för att lägga miljarder på Arlanda. Det är en tydlig prioritering av knappa resurser som skulle göra stor skillnad både för människor, jobb och klimat.

Om vi bygger snabbspår till Oslo blir restiden under tre timmar.

Det skulle göra att två tredjedelar av de otroliga 1,4 miljoner som hittills valt flyget istället skulle välja att resa med tåg. Investeringar som behöver göras i befintliga och några nya spår skulle snabbt betala sig själva. Samtidigt minskas klimatutsläppen med 45 000 ton varje år. Det skulle alltså vara lönsamt för både ekonomi, människor och klimat.

ATT KUNNA KLIVA på tåget direkt vid centralstationen och vara framme i centrala Oslo efter mindre än tre timmar är en attraktiv och grön

framtidssbild. En snabb tågförbindelse mellan Stockholm och Oslo gynnar inte bara grönt resande mellan storstäderna utan gör det också lättare att resa till och från alla mellanliggande städer på ett bekvämt och smidigt sätt. Satsningar som gör att tåget kan konkurrera ut flyget är det rätta spåret för framtiden.

FÖR EN NYSTART av ekonomin efter pandemin är det för oss i Miljöpartiet självklart att vi ska satsa på nya spår. Det här är chansen till en nystart, inte bara av ekonomin utan för planeten. Den chansen får vi bara en gång och den är nu.

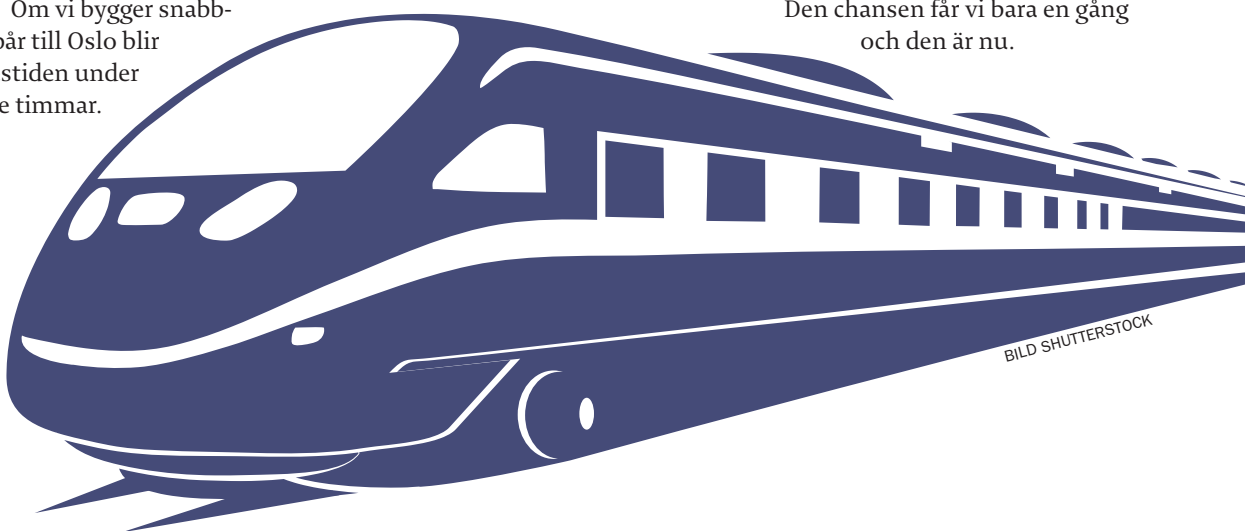

BILD SHUTTERSTOCK